

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli den 31 Mars 1885, kl. 3 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 6 § af Kongl. Legostadgan den 23 November 1833.

Lag-Utskottet har från Andra Kammaren fått emottaga en af Herr *Anders Bengtsson* i Kärrmossen afgifven motion, N:o 18, af följande lydelse:

»Uti 6 § af Kongl. Maj:ts förnyade nådiga legostadga för husbönder och tjenstehjon af den 23 November 1833 är, bland annat, föreskrifvet följande:

»Sjuknar tjenstehjon, bör husbonde låta det sköta och vårda; hafve dock rätt, om han vill, att å lönen afräkna, hvad han till läkare eller läkemedel utgifvit.»

»Man finner sålunda af denna paragraf, jemförd med 4 § uti gällande fattigvårdsförordning, att husbonde är skyldig icke allenast att förse tjenstehjonet med husrum, försörjning, skötsel och vård, utan äfven att betala hela lönen, om så fordras, med undantag likväl af hvad som deraf blifvit till läkare och läkemedel utbetaldt, detta oaktadt om tjenstehjonet längre eller kortare tid varit till arbete oförmöget.

»Att det för en husbonde är orimligt att, jemte det han utan ersättning lemnar husrum, försörjning och vård åt ett under tjenstetiden insjuknadt tjenstehjon, vara skyldig betala lön äfven för den tid tjenstehjonet legat sjukt, torde lätt kunna inses, likasom ock att många genom denna lagbestämmelse gå miste om en laglig tjenst, samt att derigenom

icke så stor lön som eljest kan betingas; fördenskull vågar jag härmed vördsamt föreslå, att

Riksdagen för sin del beslutar, det § 6 uti nämnda nådiga legostadga får följande förändrade lydelse:

Husbonde åligger tjenstehjon med försvarligt underhåll och tjenligt husrum förse. Brister husbonde häruti, ege tjenstehjon sin rätt i tvenne gode mäns närvaro af honom begära och, om det ej hjälper, sin klagan anmäla, i Stockholms stad hos Kongl. Öfverståthållareembetet i politie-ärenden, i öfriga städer hos magistrat, men hos poliskammare, der den finnes, och å landet hos kronofogde eller länsman, då, om sådan klagan skäligen finnes, husbonde varnas och tillsäges att sin skyldighet härutinnan uppfylla. Lider ändå tjenstehjon i sin rätt och vill derföre från tjensten skiljas; ege nämnde vederbörande att tjenstehjon derifrån entlediga. Vill tjenstehjon vidare sin talan utföra och dervid visar, att husbonde af ovilja nekat tjenstehjon sin rätt, förnöje han tjenstehjon med lön och skadestånd, som i nästföregående paragraf sägs. Har fattigdom eller annan dylik orsak vållat, att husbonde ej mot tjenstehjon sin skyldighet härutinnan uppfyllt, jemke domaren dem emellan efter omständigheterna. Sjuknar tjenstehjon, bör husbonde låta det sköta och vårda *utan ersättning under en tid af högst två månader af tjenstetiden*; hafve dock rätt, om han vill, att af lönen afräkna *för den tid tjenstehjonet varit sjukt, äfvensom för hvad han till läkare och läkemedel utgifvit.*»

Om än den husbonde enligt åberopade författningsrum för närvarande åliggande skyldighet att låta sköta och vårda lagstادت tjenstehjon, som under tjenstetiden insjuknar, kan någon gång komma att för husbonden, som icke eger rätt å lönen afräkna annat än utgifterna till läkare och läkemedel, kännas betungande; så torde likväl icke kunna för visst antagas, att omförmälda skyldighet medför de för tjenstsökande menliga verkningar, hvilka motionären uppgifvit, eller att många tjenstsökande gå miste om laga tjenst eller få åtnöja sig med mindre lön, än annars skulle kunna betingas. Utskottet uppfattar ifrågavarande bestämmelse såsom ett af de många i legostadgan förekommande uttryck för den stadgan genomgående uppfattning af förhållandet mellan husbönder och tjenstehjon såsom varande af patriarkalisk natur. Då Utskottet för sin del icke vill bidra till, att denna uppfattning i någon mån rubbas, till skada både för husbönder och tjenstehjon, och

Utskottet jemväl håller före, att husbonden, som för den lagstadgade tjenstetiden genom städseln betingat sig att få åtnjuta tjenstehjonets arbetskraft under dess helsas dagar, ock är närmast att, derest under denna tid ohelsans inträda, om sin sjuke tjenare draga försorg, får Utskottet hemställa,

att motionen icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 31 Mars 1885.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.
